Ny på hundeudstilling

Hvad er en hundeudstilling?
Hvad er lige det der udstilling for noget? Hvorfor skal jeg gå til det? Og hvordan gør jeg overhovedet? Hvis man ikke før har været til en hundeudstilling, så kan der være mange spørgsmål og meget usikkerhed forbundet med det. Men det er ikke så slemt, som det måske kan lyde som. Og vi vil rigtig gerne hjælpe og have nye udstillere i ringen.

Hundeudstilling er en konkurrence, hvor det ikke er så meget de tricks og lydighedsøvelser, som hunden kan som er i fokus, men her er det hundens eksteriør der bedømmes. Det vil sige, at det er hundens udseende, bevægelser og temperament der bliver bedømt. Hver race har sin egen racestandard, som beskriver de ideelle karakteristika, egenskaber og udseende racen skal have. Det er den hund som kommer tættest på racestandarden, som vil vinde. Men det er også vigtigt at huske på, at hver dommer har sin subjektive mening om, hvordan racestandarden skal forstås. Det vil sige, at selvom du ikke vinder på en udstilling, så kan det være du har bedre held næste gang ved en anden dommer.
Det er forskelligt, hvorfor folk deltager på udstillinger. Nogle gør det for konkurrencens skyld, andre for hyggens og sammenholdets skyld, opdrættere og andre interesserede gør det for at få vurderet deres hund i forhold til racestandarden, særligt hvis man har planer om at de skal indgå i avl. Derudover er det et godt sted til at vise sin hund frem.

At være til den første udstilling kan være meget overvældende, og med dette tema håber vi at kunne tage noget af "skrækken" fra dig og give dig mod og lyst til at kaste dig ud i din første udstilling.

Hvilke typer udstillinger findes der?
Der findes nogle forskellige typer af udstillinger, hvor nogle er uofficielle og andre er officielle. Nogle er for alle racer og nogle er kun for en bestemt race.
Et ***skue*** er en uofficiel udstilling, hvor resultatet ikke registreres nogle steder. Det er et godt sted at starte, hvis du er ny i udstillingsverdenen, da stemningen er mere afslappet og mindre formel. Derudover foregår de ofte på samme måde som en officiel udstilling, så du og din hund får fornemmelsen af, hvad det vil sige at være til en udstilling. Skuer arrangeres oftest af Dansk Kennel Klub's (DKK) kredse.
DKK's specialklubber, herunder Dansk Berner Sennen Klub (DBSK), arrangerer ***specialklubudstillinger***, som er officielle udstillinger, og som kun er for racer der hører under specialklubben. DBSK arrangerer 9-11 udstillinger pr. år som kun er for Berner Sennen. På specialklubudstillinger bliver der både uddelt klubcertifikater og certifikater (se mere om dette senere). Ved en officiel udstilling bliver hundens resultat registreret og kan ses af alle med adgang til hundeweb.dk.

DKK afholder flere forskellige udstillinger, som er for alle racer. DKK's kredse afholder ***nationale og nordiske udstillinger***, som afvikles som en normal DKK-udstilling, men udstillingerne er ofte mindre og med færre hunderacer pr. dag, da de løber over 2-3 dage. På en national udstilling bliver der uddelt certifikat, mens der på en nordisk udstilling bliver uddelt Nordisk certifikat til bedste han og bedste tæve i hver race samt certifikat. DKK afholder ***internationale udstillinger***, som er de største i løbet af et år, og som der afholdes ca. 10 af om året. På disse udstillinger uddeles der certifikat og CACIB, som er et internationalt certifikat, der kan udløses titlen International Champion.

Hvor skal jeg starte?

Når du har besluttet dig for, at du gerne vil deltage i en udstilling, så er der flere ting du kan forberede, så dig og din hunds første oplevelse bliver så god som mulig. For det første skal du tjekke at din hund har en DKK-stamtavle, da det kun er hunde med stamtavle, som kan deltage på udstillinger. Dernæst kan du inde på DBSK's hjemmeside finde en oversigt over alle de udstillinger som DBSK eller DKK afholder. Kalenderen finder du under "Udstilling" → "Udstillingskalender". Her kan du både finde datoer, steder, dommere, tilmeldingsfrister samt link til tilmelding. Tilmeldingen foregår gennem Hundeweb (kræver en profil i DKK's database) på DKK's hjemmeside. Til en DKK-udstilling vil det typisk være alle racer som deltager, hvilket kan virke stort og overvældende. Derfor kan du vælge at deltage på udstillinger afholdt af DBSK, hvor det kun er Berner Sennen som deltager. Inden du tilmelder dig din første udstilling, kan du vælge at tage ud og se en udstilling, da du på den måde får en forståelse for, hvordan en udstilling foregår, og hvad du skal gøre.

Til en udstilling kan du også spørge andre udstillere, om de spørgsmål du måtte have. Typisk vil folk rigtig gerne hjælpe og svare på spørgsmål. Nogle gange skal de dog til at i ringen eller er ved at klargøre hunde til at skulle i ringen, også kan det virke forstyrrende/de har ikke tid til at svare på det pågældende tidspunkt. Som noget nyt har Udstillingsudvalget i DBSK oprettet en mentorordning, hvor meningen er, at "garvede" udstillere vejleder og hjælper nye udstillere i gang. Der kan f.eks. gives gode råd om ringtræning, pelsplejefif eller noget helt tredje, alt efter hvad der er brug for. Hvis du gerne vil have en mentor tilknyttet, når du skal på din første udstilling, så kan du kontakte Louise på lhkl@dbsk.dk, og så vil hun hjælpe dig videre. Det er også muligt at få udleveret en badge, som du kan sætte på tøjet og som fortæller ringpersonalet og andre udstillere, at du er en ny udstiller og muligvis har brug for ekstra hjælp.

En anden rigtig god start er at tilmelde dig og din hund til ringtræning. Her vil du få hjælp til at træne de "øvelser" som du skal kunne i en udstillingsring. Det er særlig vigtigt, at hunden kan stå stille i længere tid, løbe pænt i trav (både frem og tilbage samt i cirkler) og vil berøres af en fremmed. Det vil også være muligt at få svar på nogle af de spørgsmål som du måtte have. DKK's kredse tilbyder forskellige ringtræningstilbud, men ellers findes der også mange private tilbud, hvor det er muligt at gå til ringtræning.

Jeg vil gerne deltage i en hundeudstilling

Når du har besluttet dig for, at du vil deltage på en udstilling, skal du finde den udstilling du vil deltage i og tilmelde via Hundeweb. Tilmeldingsfristen er typisk 4-6 uger før udstillingen. Den klasse som du skal tilmelde i, afhænger typisk af din hunds alder. Når du har tilmeldt, vil du modtage en kvittering, og ca. 10-14 dage før udstillingen vil du modtage dit startnummer sammen med praktiske meddelelser (omtales ofte blot PM). Det er vigtigt at du læser de praktiske meddelelser, da de vil indeholde information om sted, vigtige tidspunkter/plan for udstillingen, hvilken ring du skal deltage i, om udstillingen foregår indendørs eller udendørs, samt andre vigtige informationer. Det er også muligt at se hvor mange der er tilmeldt i hver klasse.

Hvad skal jeg medbringe til en udstilling?

Der kan være mange ting at huske til den første udstilling, så her har vi listet de ting, som er vigtige at have med på udstillingsområdet. Med tiden vil du sikkert kunne tilføje endnu flere ting til listen, da man altid lige finder på noget nyt, som man ikke kan undvære til en udstilling.

- Print af startnummer og praktiske meddelelser, for at have info ved hånden
- Nummerholder eller en sikkerhedsnål til at sætte i tøjet for at holde startnummeret
- Et bur, indhegning eller tæppe, hvor hunden kan finde ro og slappe af, når den ikke er i udstillingsringen

Billedtekst: Eksempel på indhegning

Billedtekst: Eksempel på tæppe

- Vandskål og vand
- Godbidder, som din hund vil arbejde for. Disse kan være i din lomme eller man kan købe en lille taske, som de kan være i
- Udstillingshalsbånd og -snor

- Medbring gerne et tyndere halsbånd og snor end den du bruger til hverdag, når du skal i ringen. Det vigtigste er dog, at der er et stop på halsbåndet, så hunden ikke kan blive kvalt.

Billedtekst: Eksempel på en lille godbidstaske, udstillingshalsbånd og -snor. Der findes mange forskellige typer, så det er op til hvad du er til

- Mad til dig selv og hunden
- En stol, da det ikke er sikkert at der er stole tilgængelig og det kan være en lang dag at stå op
- Praktisk og pænt tøj til at have på i ringen
    - Selvom det er hunden som skal bedømmes, så giver hele ekvipagen (din hund og du) et indtryk overfor dommeren. Du vil derfor se nogle udstillere have f.eks. suites og jakkesæt på. Når det er din første gang, er det dog ikke det vigtigste, du skal tænke på. Her er det vigtigste, at du har noget tøj på, som du føler dig tilpas i, og som du kan bevæge dig i, sådan at din hund og du får en rigtig god oplevelse. Så kan du altid ændre på dit tøj senere hen.
    - Hvis det er en udendørs udstilling, er det vigtigt at have tøj på til vejret. Fra slut april til slut september vil udstillingerne typisk være udendørs, men husk at tjekke hvad der står i de praktiske meddelelser.
- Klargøringsudstyr til klargøring af hundens pels

Udstillingsdagen er kommet – hvad gør jeg?

Det er endelig blevet dagen for udstillingen, og nervøsiteten har helt sikkert meldt sig, men slå koldt vand i blodet, for det hele skal nok gå! På det tilsendte nummer vil det fremgå, hvilket nummer din hund skal bedømmes som i ringen. Så en god start er at komme i god tid, inden det er jeres tur. Så har både du og hunden mulighed for at se området an og akklimatisere inden det bliver jeres tur. Hvis du ikke er en af de første der skal i ringen, så har du også mulighed for at

se, hvad de andre gør når de er på. På udstillinger arrangeret af DBSK vil der enten være en ring, hvor alle hunde bedømmes i eller to ringe, hvor hanner typisk bedømmes i den ene og tæver i den anden ring. Det er derfor også vigtigt at du orienterer dig om, hvilken ring du skal dømmes i. Herefter kan du og din hund finde plads ved ringsiden. Hvis det er en udendørs udstilling, vil mange udstillere have slået telt op ved ringsiden, hvor de kan søge i læ for sol, vind og regn. Dette er ikke nødvendigt at have, men kan være rart at have med.

Det er din tur til at blive bedømt

Bedømmelsen foregår i numerisk rækkefølge, så ud fra dit nummer kan du holde øje med, hvornår det er din tur. Du kan typisk slå det op i et online katalog, som findes på hundeweb.dk under "Udstilling", og som bliver offentliggjort 2 timer før udstillingen starter. I kataloget kan du også se, hvilket nummer der starter i den klasse, du er tilmeldt i. Det er vigtigt, at du er klar når din klasse starter, da alle i samme klasse skal ind samtidig, for at dommeren kan se dem sammen, og danne sig et overordnet indtryk af klassen. Når du kommer ind i ringen, skal hundene stilles op i nummerrækkefølge. Nogle gange vil dommeren se alle hundene i bevægelse sammen, så alle hunde løber rundt i ringen efter hinanden. Her er det meget vigtigt at holde god afstand til hunden foran, så hverken din hund bliver generet af de andre hunde eller at din hund generer andre. Efterfølgende skal dommeren bedømme hundene individuelt, hvor der bliver lavet en skriftlig kritik af hver hund.

Når det er tid til din individuelle bedømmelse, skal du stille hunden op foran dommeren, og han/hun vil herefter komme over og mærke din hund igennem samt spørge til hundens alder.

Billedtekst: Hunden vises fra siden under den individuelle bedømmelse – her vurderer dommeren kropsbygning, proportioner og helhedsindtryk (foto lånt af Simone Clement Lausen).

Billedtekst: Under den individuelle bedømmelse foran dommeren vurderes hundens hovedudtryk og proportioner (foto lånt af Stephanie Ann Juul Rasmussen).

Billedtekst: Dommeren mærker hunden efter for at mærke kropsbygning, muskulatur, knoglestruktur, pels, tænder og temperament. Særligt for langhårede hunde kan pelsen skjule fejl og mangler, hvis man ikke mærker hunden igennem (foto lånt af Simone Clement Lausen).

Dommeren skal også kunne se hundens tænder, både for at se om alle er der og om tandstillingen er korrekt. Nogle gange tjekker dommeren selv, andre gange får du lov til at vise dem. Dommeren vil bede dig om at løbe rundt i ringen for at kunne se bevægelser. Det er dommeren der bestemmer, hvordan du skal løbe, men typisk vil det være i en cirkel (rundt i ringen), i en trekant og/eller i en lige linje (frem og tilbage).

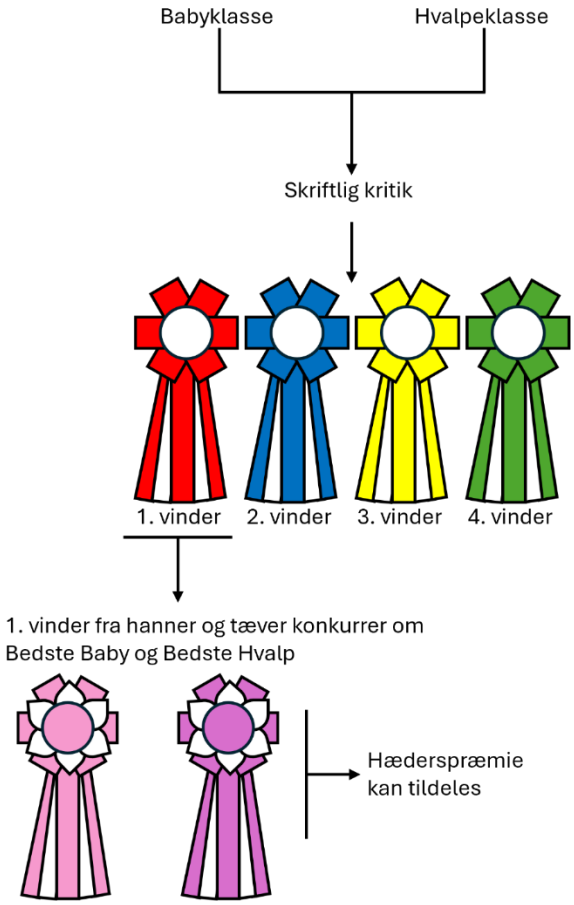

Billedtekst: Dommeren vurderer hundens bevægelser i trav set både fra siden, forfra og bagfra. Dette giver et komplet billede af hundens gangart og anatomi, som holdes op imod racestandarden.

Bedømmelsesforløbet

Baby- og hvalpeklasse, er uofficielle klasser, og vil blive bedømt før de officielle klasser. I de officielle klasser – junior, mellem, åben, champion og veteran – vil hannerne blive bedømt først og derefter tæverne.

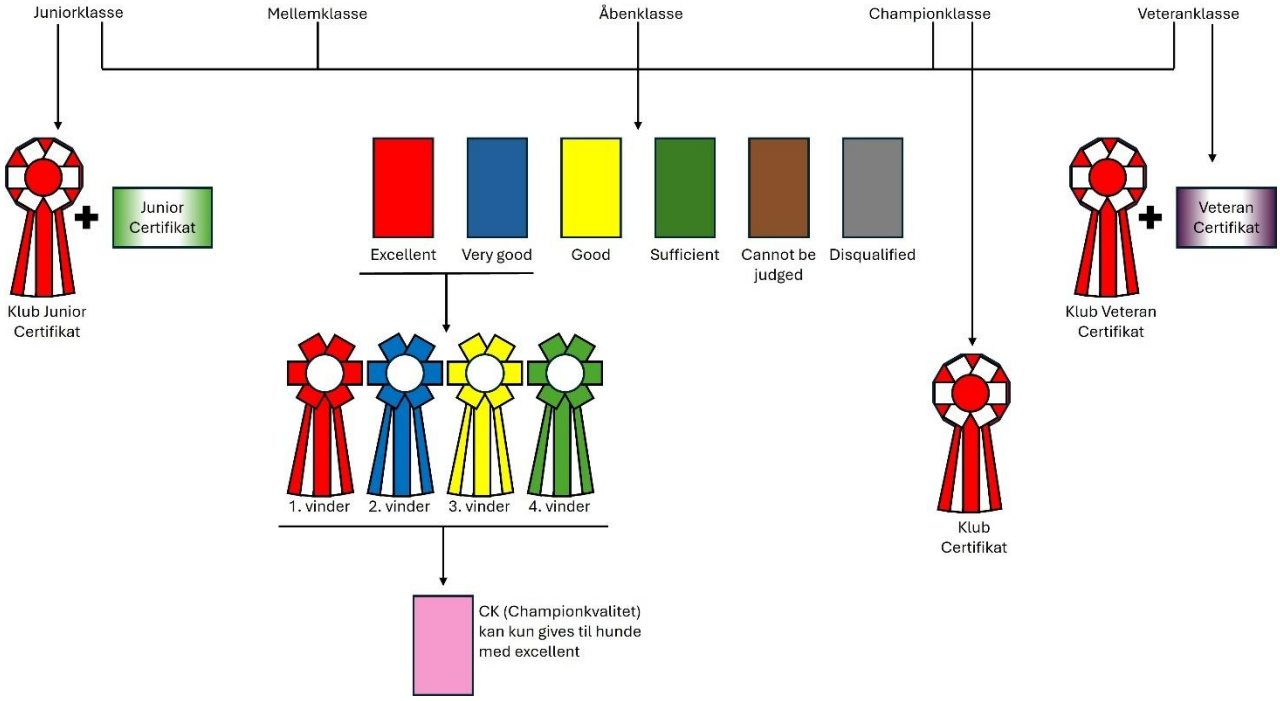
Hvis du stiller i baby- eller hvalpeklassen, vil du blot modtage en online, skriftlig kritik, og skal vente på at resten af klassen er bedømt. Alle babyer og hvalpe vil efter den individuelle bedømmelse blive kaldt ind igen og blive placeret nr. 1, 2, 3 og 4. Den bedste babyhan og babytæve konkurrerer om at blive Bedste Baby, og vinderen kan tildeles hæderspræmie. For at deltage i store ring på DKK's udstillinger kræver det at babyen har modtaget hæderspræmie. På samme måde foregår det for hvalpene. Den bedste hanhvalp og tævehvalp konkurrerer om at blive Bedste Hvalp. Her kan der også tildeles hæderspræmie.

Billedtekst: Bedømmelsesforløb for de uofficielle klasser (baby- og hvalpeklasse)

Hvis du stiller i en af de officielle klasser, vil hunden blive præmieret med Excellent, Very Good, Good eller Sufficient. Dommeren kan også tildele en hund præmieringen ”Cannot be judged”, hvis f.eks. hunden ikke vil lade sig berøre eller er halt. Hvis en hund har en diskvalificerende fejl ifølge racestandarden, vil dommeren præmiere den med ”Disqualified”.

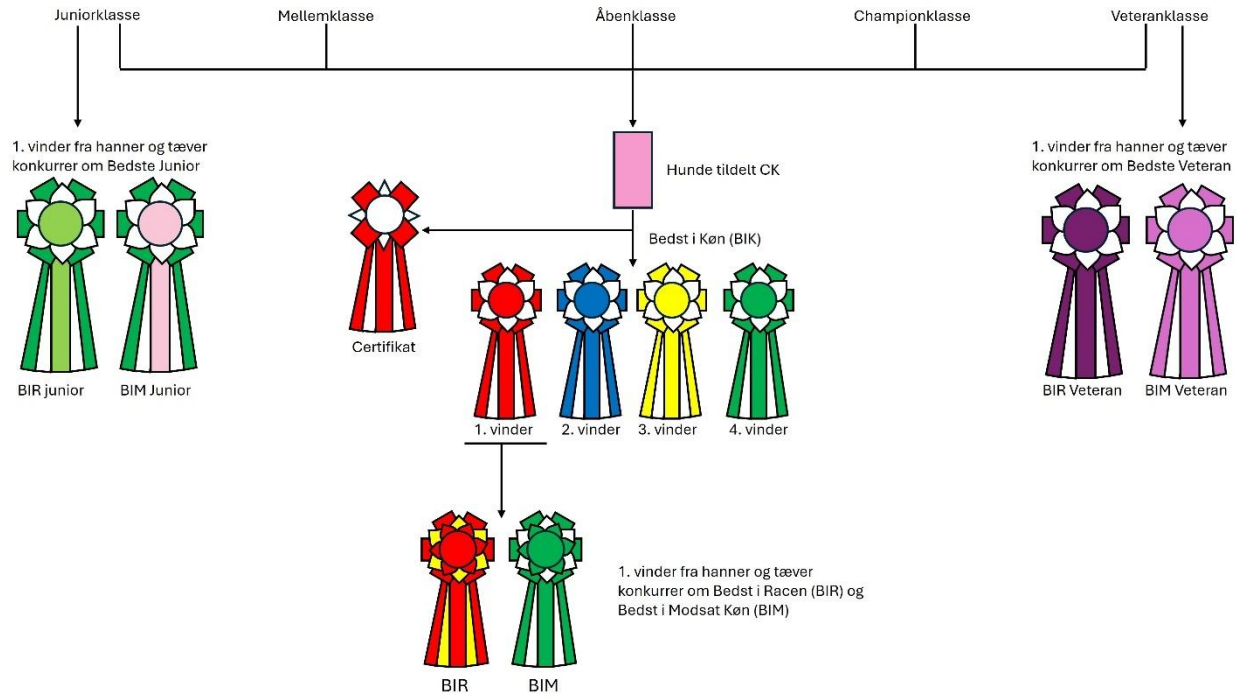
Hunde præmieret med Excellent i de officielle klasser går videre til konkurrencen om at blive placeret blandt de fire bedste. Hvis der er færre end fire hunde med Excellent, vil hunde med Very Good også blive kaldt ind i ringen igen. Hunde af meget høj kvalitet kan blive tildelt CK (championkvalitet), og går videre til Bedst i Køn konkurrencen.

Billedtekst: Bedømmelsesforløb for de officielle klasser (junior-, mellem-, åben-, champion- og veteranklasse)

Alle hunde med CK fra de fem officielle klasser dyster om at blive hhv. Bedste han og Bedste Tæve i Bedst i Køn konkurrencen. Dommeren placerer de fire bedste nr. 1, 2, 3 og 4, og tildeler certifikat til den bedst placerede hund som i forvejen ikke er dansk champion. Certifikatet kan tildeles hunde udover de fire placerede. Der tildeles et reservecertifikat til den næstbedst placerede hund, som ikke er dansk champion. Den han og tæve som placeres som nr. 1, går videre til konkurrencen om Bedst i Racen og de to dyster mod hinanden. Dommeren tildeler titlen BIR (Bedst i Racen) til den bedste af de to, og BIM (Bedst i Modsat Køn) til den bedste hund af det modsatte køn.

1. vinder af juniorhan og 1. vinder af juniortæve med CK dyster om titlen som Racens bedste junior, mens 1. vinderen af veteranhan og 1. veterantæve med CK dyster om titlen som Racens bedste veteran.

Billedtekst: Bedømmelsesforløb for hunde der har fået tildelt CK (championkvalitet).

Certifikater

I juniorklassen tildeler dommeren juniorcertifikat til den bedst placerede hund med CK og som ikke i forvejen er juniorchampion. På DBSK's udstillinger tildeler dommeren også *klub*juniorcertifikat til den bedst placerede hund med CK og som ikke i forvejen er *klub*juniorchampion.

I championklassen på DBSK's udstillinger tildeler dommeren *klub*certifikat til den bedst placerede hund med CK og som er dansk champion, men ikke *klub*champion.

I veteranklassen tildeler dommeren veterancertifikat til den bedst placerede hund med CK og som ikke i forvejen er veteranchampion. På DBSK's udstillinger tildeler dommeren også *klub*veterancertifikat til den bedst placerede hund med CK og som ikke i forvejen er *klub*veteranchampion.

Efter udstillingen

Så snart din individuelle bedømmelse er overstået har du mulighed for at læse din hunds kritik på hundeweb.dk, hvor du også vil kunne læse de andres kritikker. Når du tilmelder, er der også mulighed for at vælge at få kritikken tilsendt på sms. Her kan du læse hvilke styrker og svagheder, som dommeren har observeret ved din hund. Derudover er det en god idé at reflektere over hvad der gik godt og mindre godt. Det vigtigste, som du skal tage med fra dagen, er dog, at din hund og du har hygget jer, og uanset dommerens bedømmelse, så er den stadig verdens bedste hund.

Vi håber med dette tema, at det har taget lidt af din nervøsitet/skræk for udstilling, og at du har fået mod til at deltage på en eller flere udstilling.
Og husk på, vi har alle været nye på et tidspunkt, så vi kender godt din situation. Men spørg endelig, der findes ingen dumme spørgsmål.

Hvilke klasser findes der og hvad betyder alle de forkortelser?
Uofficielle klasser

- **Babyklasse:** Uofficiel klasse for hunde fra 3-6 måneder.
- **Hvalpeklasse:** Uofficiel klasse for hunde fra 6-9 måneder.

Officielle klasser:

- **Juniorklasse:** For hunde fra 9-18 måneder. Kan modtage junior certifikat og klubjuniorcertifikat
- **Mellemklasse:** For hunde fra 15-24 måneder.
- **Åbenklasse:** For hunde, der er mindst 15 måneder.
- **Championklasse:** For hunde der inden tilmeldingsfristen er nationale eller international champion. Hunden skal være mindst 15 måneder. Danske champions kan modtage klubcertifikat.
- **Veteranklasse:** For hunde over 8 år. Kan modtage veterancertifikat og klubveterancertifikat.

Avlsklasse: En han eller tæve, som stiller med fire stk. afkom.
Opdrætsklasse: Fire hunde fra samme opdrætter stiller i en gruppe.

Juniorhandling: Konkurrence, hvor unge mennesker dyster om at være bedst til at fremvise hunden.

BIK: Bedst i køn. Alle hunde med championkvalitet (CK) deltager i Bedst i Køn for hhv. hanner og tæver.
BIR/BIM: Bedst i Racen / Bedst i Modsat Køn. Vinderen af bedste han og bedste tæve dyster om at blive Bedst i Racen.

Præmiering:
HP – hæderspræmie: Gives til baby og hvalpe eller i avls- og opdrætterklassen til hunde eller grupper af høj kvalitet.
EX – excellent: Fortrinlig. Tildeles den hund, som kommer meget tæt på den ideelle standard for racen.

VG – Very Good: Meget god. Tildeles en hund, som besidder racens typiske træk. Mindre fejl kan tolereres.
G – Good: God. Tildeles en hund, som er racetypisk, og som er en god repræsentant for racen, da dens eksteriørfejl ikke er mere fremtrædende.
S – Sufficient: Tilstrækkelig tildeles en hund som svarer til racens standard, men som ikke besidder de generelt ønskede karaktertræk.
CNBJ – Cannot be judged: Kan ikke bedømmes. Dommeren kan ikke afgøre, hvilken præmiegrad hunden fortjener.
Disq – Disqualified: Diskvalificeret. Gives til hunde, som har anatomiske, typologiske eller psykiske fejl.

CK - championkvalitet: Gives til hunde, som dommeren vurderer at have championkvalitet, da hunden er helt igennem typisk, og hvis fejl er uvæsentlige. Kræver at hunden har fået excellent. Alle hunde med CK deltager i Bedst i Køn

Cert (certifikat) / r.cert (reserve certifikat): Tildeles den bedst placerede han eller tæve, som ikke allerede er champion i landet. Hvis denne er champion, går certifikatet videre til den hund som ikke er champion i landet. Et reserve-certifikat tildeles den næstbedste placerede han eller tæve som i forvejen ikke er champion. Det kræver tre certifikater for at blive Dansk Champion, hvis hunden ikke allerede er champion i et andet land.

Jun. Cert (Junior certifikat) / R. Jun. Cert (Reserve junior certifikat): Tildeles til den bedst placerede junior med CK, som i forvejen ikke er juniorchampion. R. Jun. Cert gives til den næsthøjeste placerede junior med CK, som ikke er juniorchampion. Kan gives udover de 4 placerede.
Klubjuniorcertifikat: Tildeles på DBSK's udstillinger til den bedst placerede junior med CK, som i forvejen ikke er klubjuniorchampion. Kan kun gives til 1.-4. vinderen. Der kræves tre certifikater, for at blive klubjuniorchampion.

Klubchampioncertifikat: Tildeles på DBSK's udstillinger til den bedst placerede hund i championklassen med CK. Kræver at hunden er dansk champion for at den kan modtage certifikatet. Der kræves fire certifikater for at blive klubchampion.

Vet. Cert (Veteran certifikat) / R. Vet. Cert (Reserve veteran certifikat): Tildeles til den bedst placerede veteran med CK, som i forvejen ikke er veteranchampion. R. Vet. Cert gives til den næsthøjeste placerede veteran med CK, som ikke er veteranchampion. Kan gives udover de 4 placerede.
Klub veteran certifikat: Tildeles på DBSK's udstillinger til den bedst placerede veteran med CK, som i forvejen ikke er klubveteranchampion. Kan kun gives til 1.-4. vinderen. Der kræves tre certifikater for at blive klubveteranchampion.